

JAUTĀJUMI KOMISĀRA AMATA KANDIDĀTAM**Dans JERGENSENS****Enerģētika un mājokļi****1. Vispārīgā kompetence, apņemšanās darboties Eiropas labā un neatkarība**

Kādi jūsu personiskās kvalifikācijas un pieredzes aspekti ir svarīgākie kļūšanai par komisāru un vispārīgo Eiropas interešu virzīšanai, it sevišķi jūsu potenciālās atbildības jomā? Kāds būs jūsu piensums Komisijas politisko vadlīniju īstenošanā? Kā jūs veicināsiet un īstenošiet dzimumu jautājuma integrēšanu visās jomās, kas ietilpst jūsu portfeli? Kā jūs integrēsiet jauniešus savas atbildības jomās?

Kādas garantijas varat dot Parlamentam, ka darbosities neatkarīgi; kā nodrošināsiet, ka neviens no darbībām, ko esat veicis, veicat vai veiksi, nemētīs ne mazāko ēnu pār jūsu darbību Komisijā?

Eiropas Savienība ir bijusi būtiska manas profesionālās dzīves daļa. 29 gadu vecumā es tiku ievēlēts Eiropas Parlamentā, un man bija privilēģija darboties kā deputātam gandrīz 10 gadus.

Būdams EP deputāts, ieguvu dziļu cieņu pret Eiropas Parlamentu un tā nozīmīgo lomu Eiropas nākotnes veidošanā, vienlaikus sniedzot taustāmus ieguvumus mūsu iedzīvotājiem. Esmu guvis ieskatu sarežģītajā ES politikas veidošanas procesā, un tas ir nostiprinājis manu pārliecību, ka ir svarīgi kopīgi strādāt, lai sasniegtu jēgpilnus rezultātus.

2013. gadā es atgriezos Dānijā, kur līdz 2015. gadam ieņēmu pārtikas, lauksaimniecības un zivsaimniecības ministra amatu, un pēc tam tiku ievēlēts Dānijas parlamentā. No 2019. gada līdz šim laikam ieņēmu klimata, enerģētikas un sabiedrisko pakalpojumu ministra amatu un pēc tam attīstības sadarbības un globālās klimata rīcībpolitikas ministra amatu, gan dažādos veidojumos pārstāvēdams Dāniju Eiropas Savienības Padomē, gan būdams atbildīgs par ES tiesību aktu īstenošanu Darbs šajos amatos man devis labu izpratni par to, kā ES līmenī pieņemtie lēmumi ietekmē dalībvalstis īstenošanas procesā. Turklāt laiks, kad ieņēmu enerģētikas ministra amatu, sakrita ar Krievijas iebrukumu Ukrainā un tā izraisīto enerģētisko krīzi; tas bija sarežģīts periods, kas bija pārbaudījums gan valstij, gan ES sadarbībai enerģētiskās drošības jomā un apliecinājums tam, ka ir svarīgi īstenot enerģētikas pārkārtošanu, lai nodrošinātu ES energosistēmas izturētspēju.

Ja mani iecels amatā, uzskatu, ka komisāra darbā man noderēs gūtās zināšanas par to, kā strādā Eiropas Parlaments un Padome. Tajā pašā laikā es arī pilnībā apzinos, ka šajā jaunajā amatā būs vēl daudz jāapgūst.

Pēdējos gados esmu arī aktīvi iesaistījies starptautiskās sarunās ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (UNFCCC) satvarā un tādās organizācijās kā Starptautiskā Enerģētikas aģentūra (IEA), Pasaules Banka un Āfrikas Attīstības banka. Šī pieredze man ir devusi plašu ieskatu starptautiskajā diplomātijā un sarunās, un ceru, ka tā noderēs darbā, ko Eiropas Komisija veic, pārstāvēdama ES globālajā arēnā.

Enerģētikas, klimata un vides problēmjautājumi ir tie, kas motivējuši mani darboties. Zaļā pārkārtošanās ir ne tikai vidiska imperatīva: tā paver arī jaunas izdevības ekonomikā un sociālajā jomā. Tā var veicināt konkurētspēju, radīt darbvietas un nodrošināt lielākam skaitam eiropiešu piekļuvi tīrai un cenas ziņā pieejamai enerģijai un ilgtspējīgākiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, vienlaikus nodrošinot, ka neviens netiek atstāts novārtā. Esmu strādājis pie šā mērķa sasniegšanas Dānijā, jo īpaši izmantojot Dānijas Klimata aktu un cenšoties panākt politisku vienošanos vairākos enerģētikas jautājumos. Enerģētika un mājokļi ir kompleksas un daudzšķautņainas politikas jomas, kurās nepieciešama padziļināta izpratne gan par tehnisko, gan politisko dimensiju. Man noteikti ir vēl daudz jāmacās. Tomēr uzskatu, ka esošā pieredze man dos iespējas darboties rezultatīvi, taču vienlaikus būšu atvērts kolēģu un, protams, arī Eiropas Parlamenta deputātu sniegtajām speciālajām zināšanām un norādījumiem.

Kā uzsvērts Komisijas politikas pamatnostādņēs, enerģētika ir pamatpīlārs, ap kuru koncentrēti galvenie problēmjautājumi, ar kuriem ES saskaras, proti, dzīves dārdzība un enerģētiskā nabadzība, Eiropas uzņēmumu konkurētspēja un zaļās darbvietas Eiropas darba ņēmējiem, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un ES ekonomikas dekarbonizācija, cenas ziņā pieejamas tīras enerģijas piegāde, vienlaikus nodrošinot tehnoloģisko neitralitāti, un ES ģeopolitiskās lomas stiprināšana enerģētikas diplomātijā, sākot ar Ukrainu un Eiropas kaimiņvalstīm.

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, mans pienākums būs šos problēmjautājumus risināt ciešā sadarbībā ar pārējiem komisāriem, tiecoties veidot ilgtspējīgāku, pārtikušāku un konkurētspējīgāku Eiropu, stiprināt mūsu suverenitāti un sabiedrību, vienlaikus saglabājot un stiprinot mūsu sociālo modeli.

Visi problēmjautājumi ir savstarpēji saistīti, un tas attiecas arī uz rīcībpolitikas pasākumiem un darbībām, kas mums jāveic, lai tos risinātu, piemēram,

- ir jāpalielina investīcijas tīrā enerģijā, sākot ar 2030. gada tiesiskā regulējuma īstenošanu, jāstiprina rūpniecības konkurētspēja un jāsamazina dzīves dārdzība un ražošanas izmaksas Eiropas mājsaimniecībām un uzņēmumiem. Tas tiks darīts, izmantojot, piemēram, Tīras rūpniecības kursu, Cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plānu un Tīru investīciju stratēģiju, kā arī kopā ar ES dalībvalstīm ar grodu pārvaldību stiprinot enerģētikas savienību;
- jānodrošina sociāla, taisnīga un konkurētspējīga enerģētikas pārkārtošana, strādājot kopā ar Eiropas enerģētikas nozari un arodbiedrībām, lai pārkārtošanās būtu sociāli iekļaujoša un ekonomiski dzīvotspējīga;
- jāsamazina siltumnīcefekta gāzu emisijas un vēl vairāk jādekarbonizē energosistēma, vienlaikus īstenojot Eiropas zaļo kursu virzībā uz klimatneitralitāti 2050. gadā;
- jāpalīdz panākt cenu samazinājumu, modernizējot tīklu infrastruktūru un veidojot drošu, izturētspējīgu un savstarpēji savienotu energosistēmu. To sekmēs Elektrifikācijas rīcības plāns un ceļvedis Krievijas enerģijas importa izbeigšanai;
- jāstiprina Eiropas enerģētikas diplomācija gan mūsu kaimiņvalstīs, strādājot kopā ar Ukrainu un paplašināšanās enerģētiskajā dimensijā, gan pasaules mērogā.

Izpētījuši visu sinerģijas potenciālu manā enerģētikas un mājokļu portfelī, mēs, paļaujoties uz Eiropas Parlamenta un visu relevanto ieinteresēto personu atbalstu, nāksim klajā ar Eiropas Cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu, kas palīdzēs miljoniem jauniešu un ģimeņu, kuriem ir grūti atrast cenas ziņā pieejamu mājokli. Es likšu lielu uzsvaru uz ēku energoefektivitāti un sekmēšu pirmo ES nabadzības izskausanas stratēģiju ar konkrētām darbībām, kas panāks taustāmus rezultātus, piemēram, samazinās enerģijas izmaksas un mazinās enerģētisko nabadzību visā Eiropā. Tas ne tikai stiprinās mūsu sociālo kohēziju, bet arī veicinās mūsu ekonomikas izaugsmi un konkurētspēju virzībā uz ilgtspējīgāku un pārtikušāku Eiropu.

ES rīcībpolitikas sniegs patiesu labumu Eiropas iedzīvotājiem tikai tad, ja tās atspoguļos Eiropas daudzveidību un tiks īstenotas iekļaujīgi. Šajā pieejā svarīgi elementi, kam jāpievērš uzmanība, ir dzimums, kā arī rase, seksuālā orientācija, sociālekonomiskā izcelsme, invaliditāte, vecums un pārlicība. Es atbalstīšu dzimumu līdztiesības stratēģijas 2020.–2025. gadam īstenošanu visās manas kompetences jomās un rūpīgi ņemšu vērā attiecīgās Eiropas Parlamenta rezolūcijas. Paturot prātā manā atbildībā esošo dzimumu aspektu, es centīšos nodrošināt, lai šī imperatīva tiktu pilnvērtīgi ņemta vērā visās manās iniciatīvās. Turklāt es raudzīšos, lai arī manā komandā ir dzimumu līdzsvars.

Pašreizējās rīcībpolitikas, jo īpaši tādās jomās kā mājokļi, ēkas, kā arī atjaunīgie energoresursi, mazoglekļa tehnoloģijas un daudzas citas jomās, ietekmēs to, kā dzīvos pašreizējā jaunā paaudze un nākamās paaudzes. Tā kā es biju gados jauns EP deputāts, es nodrošināšu, ka jauniešu līdzdalībai ir svarīga loma manā darbībā. Es rīkošu ikgadējus jaunatnes politikas dialogus, kurus sāksu veidot jau pirmajās 100 pilnvaru termiņa dienās, dodot jauniešiem iespēju regulāri ar mani apmainīties viedokļiem par svarīgiem mana portfeļa tematiem un iniciatīvām. Es turpināšu atbalstīt [Jauno enerģētikas vēstnieku programmu](#), kuras mērķis ir pulcēt jauniešus, kas virza pārkārtošanos uz tīru enerģiju.

Es rīkošos pilnīgā saskaņā ar Līgumu un Komisijas locekļu rīcības kodeksa burtu un garu. Es nepieņemšu nevienas valdības vai citas struktūras norādījumus un vienmēr rīkošos Eiropas interesēs. Es iesaistīšos sarunās ar attiecīgajiem iedzīvotājiem un ieinteresētajām personām. Vienmēr centīšos strādāt, balstoties uz faktiem, sekojot zinātnes atziņām un ņemot vērā faktus. Esmu apņēmies ievērot visaugstākos ētikas standartus un pilnībā ievēroju ES Līgumu burtu un garu, kā arī pienākumu rīkoties Eiropas interesēs. Ja rastos situācija, kas varētu izraisīt interešu konfliktu, vai gadījumos, kad varētu tikt apšaubīta mana objektivitāte, es nekavējoties informēšu

Komisijas priekšsēdētāju. Mana interešu deklarācija ir publiski pieejama un pilnībā aizpildīta, un es apņemos gādāt par to, ka tā tiks atjaunināta, ja mainīsies mana personiskā situācija.

2. Portfelī iekļauto jautājumu pārvaldība un sadarbība ar Eiropas Parlamentu

Vai varat apņemties, ka pienācīgi informēsiet Parlamentu par savu darbību un jums pakļauto dienestu darbu? Kā jūs izprotat to, ka jūsu darbība ir pakļauta Parlamenta pārraudzībai?

Ko savā pilnvaru termiņā gatavojaties darīt, lai sadarbotos ar Parlamentu, uzstātos tajā (gan komiteju līmenī, gan plenārsēdēs), nodrošinātu pārredzamību un sadarbību, kā arī panāktu, ka Parlamenta nostājas un aicinājumi uzsākt leģislatīvas iniciatīvas tiek ņemti vērā? Vai saistībā ar uzsāktajām iniciatīvām vai procesā esošajām procedūrām varēsiet savlaicīgi iesniegt Parlamentam dokumentus un informāciju, lai tas būtu tādās pašās pozīcijās kā Padome?

Ņemot vērā pieredzi Eiropas Parlamenta deputāta un valsts ministra amatā, es pilnībā apzinos, ka Parlamentam kā vienam no likumdevējiem ir izšķiroša loma, arī enerģētikas un mājokļu jomā. Ja Eiropas Parlaments mani apstiprinās amatā, esmu pilns apņēmības cieši sadarboties ar Eiropas Parlamentu visos manā atbildības jomā ietilpstošajos jautājumos.

Konkrētāk, es atklātā un pārredzamā veidā nodrošināšu visaugstāko Eiropas Parlamenta iesaistes līmeni, godprātīgi sadarbošos un pilnībā ievērošu Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu un Pamatnolīgumu par Eiropas Parlamenta un Eiropas Komisijas attiecībām. Tāpat, balstoties uz gūto pieredzi EP deputāta darbā, es uzskatu, ka šī ciešā sadarbība ir būtiska, lai panāktu konsensu par nākotnes iniciatīvām un efektīvi un cieši sadarbotos ar Eiropas iedzīvotājiem un viņu labā.

Eiropas Parlaments ir vienīgā tieši ievēlētā iestāde, kas pārstāv Eiropas iedzīvotājus, kuru labā vēlos strādāt. Tāpēc ir tikai dabiski, ka es gribu uzņemties atbildību jūsu priekšā un to arī darīšu.

Es regulāri piedalīšos gan plenārsēdēs, gan attiecīgajās komitejās un apsolu veidot jēgpilnu un konstruktīvu dialogu. Enerģētikas politikas jomā svarīgs sarunu partneris būs ITRE komiteja, taču es cieši sadarbošos arī ar Eiropas Parlamenta deputātiem citās komitejās. Pilnvērtīgas Eiropas mājokļu rīcībpolitikas izstrādē centrālais partneris būs EMPL komiteja, kas jau ir iesaistījusies šā svarīgā jautājuma risināšanā, kā arī IMCO un REGI komiteja. Taču darbā ar dažādiem jautājumiem var būt un būs svarīgas arī citas komitejas.

Es uzņemsos politisku atbildību par darbībām manas kompetences jomā un regulāri informēšu Parlamentu par plānotajām darbībām, stiprinot savstarpējo uzticēšanos, pārredzamību un informācijas apmaiņu. Jūs varat paļauties, ka ES un mūsu iedzīvotāju interesēs es rūpīgi uzklaušīšu jūsu viedokli un darbošos kā godīgs starpnieks, metot tiltus un meklējot līdzsvarotus kompromisus visos likumdošanas procedūru posmos.

Saskaņā ar pamatnolīgumu esmu arī apņēmis darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu to, ka Komisijas atbilde uz Eiropas Parlamenta rezolūcijām tiek sniegta trīs mēnešu laikā. Esmu gatavs sniegt ieguldījumu Parlamenta turpmākajos pasākumos saistībā ar LESD 225. panta iniciatīvām. Savu iespēju robežās un cik vien iespējams ātri pieņemšu no Parlamenta deputātiem sanāksmju pieprasījumus, vēstules un jautājumus. Es arī apņemos sniegt ieguldījumu daudzgadu plānošanā šā jaunā pilnvaru termiņa sākumā un Kopīgajā deklarācijā par ES prioritātēm. Es arī joprojām apņemos apmainīties ar informāciju un viedokļiem par Komisijas darba programmu, par ko panākta vienošanās pamatnolīgumā.

Iepriekš minētais attiecas uz iestāžu pamatnolīgumu sadarbībai ar šo Parlamentu. Taču nešaubieties, ja šis Parlaments mani apstiprinās komisāra amatā, manam personīgajam, apņēmības pilnajam sadarbības garam mūsu mijiedarbībā būs tikpat liela vai pat vēl lielāka nozīme nekā šā pamatnolīguma burtam.

Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas uzdotie jautājumi

3. Daudzi cilvēki cieš no cenas ziņā pieejama mājokļa trūkuma. Kā jūs nodrošināsiet to, ka pirmais Eiropas plāns cenas ziņā pieejama mājokļa jomā, par kuru paziņoja jaunieievēlētā Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena, nodrošinās pietiekami daudz cenas ziņā pieejamu mājokļu, lai apmierinātu zemu un vidēju ienākumu grupu vajadzības pēc mājokļa? Kādas konkrētas darbības esat iecerējis, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka šis plāns ļaus veikt nepieciešamās publiskās un privātās investīcijas, lai visiem nodrošinātu cenas ziņā pieejamu mājokli un iespējas? Kā jūs garantēsiet principa "mājoklis vispirms" ievērošanu, jo tas ir izrādījies gan ekonomiskā, gan sociālā ziņā efektīvs bezpajumniecības izbeigšanā? Kāda ir jūsu pieeja attiecībā uz privātipašumu saistībā ar

jebkādu Savienības rīcību mājokļa jomā? Kā jūs šajā kontekstā nodrošināsi ciešu sadarbību ar priekšsēdētājas izpildvietnieka amata kandidāti Minzatu?

Lai pārvarētu krīzi mājokļu jomā, mums ir vajadzīgi vietēja, valsts un Eiropas līmeņa risinājumi. Ja mani apstiprinās par pirmo komisāru, kura atbildībā nodots mājokļu jautājums, es ciešā sakabē ar Eiropas Parlamentu, dalībvalstīm, vietējām iestādēm un visām relevantajām ieinteresētajām personām strādāšu, lai visā Eiropā palīdzētu panākt pozitīvas pārmaiņas tiem cilvēkiem, it sevišķi jauniešiem un ģimenēm, kuriem ir grūtības atrast cenas ziņā pieejamu mājokli.

Saskaņā ar manu pilnvarojuma vēstuli Komisija nāks klajā ar pirmo Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu. Plāns piedāvās tehnisku palīdzību pilsētām un dalībvalstīm, veicinās investīcijas un koncentrēsies uz mājokļu sektorā vajadzīgajām prasmēm. Tajā būs izklāstīta arī mājokļu būvniecības stratēģija ar mērķi veicināt mājokļu piedāvājumu (sīkāku informāciju sk. 11. jautājumā). Plāna izstrādē balstīsimies uz esošo pieredzi, piemēram, Eiropas Cenas ziņā pieejamu mājokļu iniciatīvu, ar kuras palīdzību tiek īstenoti iekļaujoši 100 “bākas rajonu” renovācijas pilotprojekti visā Eiropā. Viena no galvenajām atziņām, pie kuras esmu nonācis, ir iekļaujošas pieejas nozīmīgums, proti, ir svarīgi iesaistīt Eiropas Parlamentu un visas pārējās relevantās ieinteresētās personas — publisko un privāto sektoru, piedāvājuma un pieprasījuma pusi. Tāpēc plānu izstrādāšu, rūpīgi apspriežoties ar visām galvenajām mājokļu sektora ieinteresētajām personām.

Mana prioritāte būs iedibināt labāku kopdarbību ar mājokļu ekosistēmas ieinteresētajām personām. Darbā palīdzīgu roku sniegs īpaša darba grupa, kurā piedalīsies attiecīgie Komisijas dienesti. Tas nodrošinās saskaņotību starp visām politikas jomām un finansējumu, kas var atbalstīt plānu, un palīdzēs likt lietā līdz šim paveikto darbu un analīzi. Mums ir arī pilnībā jāievieš jaunie rīki, kas iedibināti ar nesenajiem tiesību aktiem ēku jomā. Šajā ziņā būtiska nozīme būs ciešam dialogam ar valstu iestādēm. Mēs atbalstīsim jaunuzņēmumu, pētniecības un inovācijas komisāra darbu, šajā kontekstā paplašinot iniciatīvas “Jaunais Eiropas “Bauhaus”” kopienā.

Lai uzlabotu mājokļu pieejamību cenas ziņā, ir ļoti svarīgi mobilizēt papildu publiskos un privātos resursus. ES līmenī jau ir instrumenti, kurus var izmantot, lai piesaistītu investīcijas cenas ziņā pieejamos un sociālajos mājokļos, piemēram, programma *InvestEU*. Mēs šo pieredzi izmantosim, lai kopīgi ar Eiropas Investīciju banku, kā arī starptautiskajām finanšu iestādēm, valstu attīstību veicinošām bankām un citām relevantām ieinteresētajām personām izveidotu Eiropas mēroga investīciju platformu, kas orientēta uz cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem. Turklāt saskaņā ar pilnvarojuma vēstuli es priekšsēdētājas izpildvietniekam(-cei) kohēzijas un reformu jautājumos palīdzēšu izstrādāt priekšlikumu, kas dalībvalstīm dos iespēju iepludināt skaidru naudu mājokļu tirgū un divkāršot plānotās kohēzijas politikas investīcijas pieejamas cenas mājokļos (sīkāku informāciju sk. 12. jautājumā). Es arī palīdzēšu priekšsēdētājas izpildvietniecei(-kam) tūras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos pārskatīt valsts atbalsta noteikumus nolūkā atļaut mājokļu atbalsta pasākumus, it sevišķi energoefektivitātes un sociālo mājokļu jomā (sīkāku informāciju sk. 5. un 9. jautājumā). Šo centienu centrā būs arī ātra un sekmīga Sociālā klimata fonda īstenošana.

Eiropas Savienībā ir aptuveni 1 miljons bezpajumtnieku, un pēdējos gados daudzās dalībvalstīs šis skaits ir pieaudzis. Komisija jau atbalsta visas attiecīgās ieinteresētās personas Eiropas platformas bezpajumtniecības apkarošanai paspārnē. Bezpajumtniecības problēmas risināšanā ļoti iedarbīgas un izmaksefektīvas izradījušās stratēģijas “Mājoklis vispirms”, kuru prioritāte ir pastāvīgas pajumtes nodrošināšana bezpajumtniekiem, papildus sniedzot arī sociālo atbalstu. Šī pieeja tiek pakāpeniski iestrādāta nacionālajās bezpajumtniecības apkarošanas stratēģijās. Stratēģijas “Mājoklis vispirms” tiek atbalstītas arī no ES finansējuma, piemēram, Eiropas Sociālā fonda Plus. Mēs šo pieredzi liksim lietā, lai izstrādātu pirmo Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu, kas palīdzēs apmierināt visu iedzīvotāju vajadzības, arī visneaizsargātāko iedzīvotāju grupās.

Privātīpašuma aizsardzība un patvarīgas iemitināšanās apkarošana galvenokārt ir valsts kompetence. Tāpēc šajā jomā pamattiesību patiesa ievērošana un aizsardzība jānodrošina dalībvalstīm, arī to tiesu iestādēm. Vispārīgāk runājot, Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns būs vērsts uz to, lai stimulētu lielākas privātās investīcijas cenas ziņā pieejamu mājokļu piedāvājuma palielināšanā; šajā ziņā cita starpā ir svarīgi nodrošināt, ka tiek ievērotas privātīpašuma tiesības.

Priekšsēdētājas izpildvietniece(-ka) cilvēku, prasmju un sagatavotības jautājumos vadībā Komisija nāks klajā ar pirmo ES nabadzības apkarošanas stratēģiju, kura cilvēkiem palīdzēs piekļūt nepieciešamajiem pamatpakalpojumiem un aizsardzībai un risinās nabadzības pamatcēloņus. Es cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietniecei(-ku), lai starp Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu un ES nabadzības apkarošanas stratēģiju nodrošinātu maksimālu sinerģiju. Tas pats attiecas uz prasmju savienību, arī jauno Eiropas profesionālās izglītības un apmācības stratēģiju, kas var būt īpaši svarīga prasmju stiprināšanai būvniecības nozarē.

4. Jūsu pilnvarojuma vēstulē ir norādīts, ka jūsu darbs palīdzēs novērst enerģētisko nabadzību un nodrošināt sociālu, taisnīgu un konkurētspējīgu pārkārtošanos. Kādu politiku plānojat īstenot, lai aizsargātu enerģētiskās nabadzības visvairāk skartos iedzīvotājus, nodrošinot cenas ziņā pieejamu renovāciju un piekļuvi zaļam mājoklim? Kā rīcības plāns attiecībā uz pieņemamām enerģijas cenām risinās enerģētiskās nabadzības problēmu? Kādus konkrētus stimulus esat paredzējis, lai veicinātu zaļa sociālā un publiskā mājokļa un zaļas būvniecības ilgtermiņa attīstību, kā arī enerģijas izmaksu samazināšanu gan mājokļa īpašniekiem, gan īrniekiem?

Svarīgs sociālas, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās princips ir nevienu neatstāt novārtā. Kopš enerģētiskās krīzes ir pieaugusi enerģētiskā nabadzība; 2023. gadā 47 miljoni ES iedzīvotāju (10,6 % ES iedzīvotāju) nespēja uzturēt mājokli pietiekami siltu. Enerģētiskās nabadzības problēmas risināšana ir svarīgs taisnīgas pārkārtošanās elements, un tam mūsu nākotnes mājokļu rīcībpolitikā būs svarīga loma. Ir ļoti svarīgi, lai tiktu aizsargātas enerģētiskās nabadzības skarto un mazaizsargāto iedzīvotāju grupas un reģioni, it sevišķi pārkārtošanās procesā esošie ogļu reģioni, jo tikai tā varēsim nodrošināt, ka pārejā uz tīru enerģiju visi iedzīvotāji būs ieguvēji.

Energoefektivitātei un energoefektīvām ierīcēm enerģētiskās nabadzības mazināšanā var būt svarīga loma, jo tās palīdz mazināt pieprasījumu pēc enerģijas, samazina enerģijas rēķinus patērētājiem un padara enerģiju iedzīvotājiem un uzņēmumiem pieejamāku cenas ziņā. Šā gada sākumā notikusi Eiropas pilsoņu paneļdiskusija par energoefektivitāti sniedza noderīgus ieteikumus, piemēram, iespēcināt patērētājus energoefektivitātes jomā, it sevišķi nodrošinot produktu marķēšanu ar informāciju par ražojuma energopatēriņu, un atbalstīt dzīvojamo ēku renovāciju, lai tās padarītu energoefektīvākas. Es izvērtēšu, kā šos ieteikumus manu pilnvaru termiņa laikā vislabāk īstenot.

Gan spēkā esošajos ES tiesību aktos, gan enerģētiskajai nabadzībai veltītajā Komisijas 2023. gada ieteikumā, kā arī Sociālajā klimata fondā ir atzīts, ka enerģētiskās nabadzības problēma ir steidzami jārisina un ir jāaizsargā iedzīvotāji, kurus tā skar visvairāk. Pārstrādātajā Energoefektivitātes direktīvā ir uzsvērts, ka dalībvalstīm savos energoefektivitātes pasākumos un investīcijās enerģētiskā nabadzība jāizvirza par prioritāti. Turklāt Elektroenerģijas tirgus modeļa reformā, kas stājas spēkā jūlijā, ir noteikts pienākums enerģētiski nabadzīgos iedzīvotājus pasargāt no elektroenerģijas padeves atslēgumiem. Ogļu un oglekļietilpīgu darbību kopienas un reģionus jau atbalsta ogļu ieguves reģionu pārkārtošanās iniciatīva un Taisnīgas pārkārtošanās fonds, kuru mērķis ir radīt darbvietas reģionos, kuros varētu izzust citas darbvietas.

Enerģētiskās nabadzības problēmu risinās iedzīvotājiem veltītā enerģētikas pasākumu pakete, kura palīdzēs nodrošināt, ka enerģija ir visiem piekļūstama. Šīs paketes pamatā būs nostiprināta partnerība ar dalībvalstīm nolūkā uzlabot piekļuvi investīcijām energoefektivitātē ēkās, mikrouzņēmumos un MVU, kā arī atjaunīgajai enerģijai. ES nabadzības apkarošanas stratēģiju atbalstīs arī iedzīvotājiem veltītā enerģētikas pasākumu pakete, kura palīdzēs īstenot arī Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu. Papildus cenu pieejamības problēmai mazaizsargātām māsasaimniecībām bieži trūkst informācijas par energoefektivitātes uzlabojumiem un to realizācijai vajadzīgā finansējuma. Ar Eiropas Parlamenta ierosinātā un finansētā Enerģētiskās nabadzības konsultāciju centra palīdzību turpināsim gādāt par to, ka vietējās pašvaldības un kopienas saņem iedarbīgu pasākumu izstrādei un īstenošanai vajadzīgo tehnisko atbalstu.

Cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plāns (sk. atbildi uz 8. jautājumu) atbalstīs jaunus enerģijas patēriņa veidus, kuru pamatā būs vietējās energokopienas un enerģijas kopīgošana. Mums ir vajadzīgi konkrēti pasākumi un reāli rezultāti, un es sadarbošos ar visām ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu, ka individuāliem un korporatīviem patērētājiem tiek darīti pieejami inovatīvi energoprodukti un energopakalpojumi.

Lai šos centienus atbalstītu, es manas apstiprināšanas gadījumā cieši sadarbošos ar kolēģiem komisāriem, ar kuriem gādāsim, ka Sociālais klimata fonds un kohēzijas politikas fondi sniedz vismazāk aizsargāto personu aizsardzībai nepieciešamo finansiālo atbalstu.

Zaļu mājokļu un ēku attīstībā būtiska ir groda plānošana. Konkrētāk, pārstrādātajā Ēku energosnieguma direktīvas redakcijā paredzētie nacionālie ēku renovācijas plāni sniegs skaidru ievirzi tirgus dalībniekiem, arī būvniecības nozarei un finanšu iestādēm. Šāda plānošana var arī mīkstināt risku, ka strauji mijas stimulējošas un bremzējošas rīcībpolitikas, no kā būvniecības nozare diemžēl iepriekš ir cietusi.

Kā noteikts Ēku energosnieguma direktīvā un Energoefektivitātes direktīvā, valstu finansiālie stimuli prioritāri jāorientē uz mazaizsargātām māsasaimniecībām, arī enerģētiskās nabadzības skartajiem iedzīvotājiem un sociālajos mājokļos dzīvojošiem cilvēkiem. Enerģētiskās nabadzības skartie iedzīvotāji Eiropas Savienībā bieži dzīvo visvājākā energosnieguma ēkās, kam ir vissliktākā siltumizolācija; šādu ēku renovācija ir prioritāra. Runājot par

dzīvojamo ēku renovāciju, jānodrošina, ka renovēti tiek arī īres nami, lai arī īrnieki saņemtu zemākus enerģijas rēķinus un labākus mājokļus. Es novērsīšu šķēršļus, kuri kavē decentralizētu un vietēju atjaunīgās enerģijas ražošanu, un tādējādi veicināšu šīs nozares attīstību. Šiem apsvērumiem Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānā būs būtiska nozīme.

Visbeidzot, apsolu, ka strādāšu kopā ar plašu ieinteresēto personu loku, lai risinātu enerģētiskās nabadzības problēmu un veicinātu zaļo, sociālo un publisko mājokļu ilgtermiņa attīstību.

5. Jūsu pilnvarojuma vēstulē jums ir uzdots sniegt atbalstu priekšsēdētājas izpildvietniekam(-cei) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos darbā pie valsts atbalsta noteikumu reformas, lai varētu īstenot mājokļa atbalsta pasākumus, jo īpaši sociālā mājokļa jomā. Kādas izmaiņas ES valsts atbalsta noteikumos un sociālā mājokļa definīcijā tiesību aktos par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem esat paredzējis veikt, lai nodrošinātu, ka mājoklis tiek izslēgts no tirgus noteikumiem un ka tiek nodrošināts pietiekami daudz sociālo mājokļu? Vai jūs kā komisārs centīsieties panākt skaidrus atbrīvojumus no fiskālajiem noteikumiem attiecībā uz valsts investīcijām mājokļa jomā?

Ja mani apstiprinās komisāra amatā saskaņā ar manu pilnvarojuma vēstuli, es atbalstīšu priekšsēdētājas izpildvietnieci(-ku) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos saistībā ar uzdevumu nākt klajā ar pārskatītiem valsts atbalsta noteikumiem, lai labāk nodrošinātu mājokļu atbalsta pasākumus, jo īpaši attiecībā uz cenas ziņā pieejamiem energoefektīviem un sociāliem mājokļiem.

Saskaņā ar spēkā esošajiem valsts atbalsta noteikumiem dalībvalstīm ir dažādi veidi, kā sekmēt piekļuvi mājokļiem. Daži pasākumi var netikt uzskatīti par valsts atbalstu saskaņā ar ES tiesību aktiem, arī tie, kas māsaimniecībām un ES iedzīvotājiem sniedz tiešu labumu. Citi pasākumi atbilst vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu režīmam vai arī tos var uzskatīt par tieši saderīgiem ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību. Pašreizējie noteikumi par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem dalībvalstīm dod iespēju īstenot sociālo mājokļu pasākumus, proti, nodrošināt sociālos mājokļus nelabvēlīgākā situācijā esošiem iedzīvotājiem vai sociāli mazāk labvēlīgā situācijā esošām grupām. Turklāt spēkā esošie valsts atbalsta noteikumi dalībvalstīm dod iespēju atbalstīt energoefektīvu mājokļu attīstību.

Lai gan politiskā imperatīva darīt vēl vairāk, lai nodrošinātu cenas ziņā pieejamus un energoefektīvus mājokļus, ir steidzama un skaidra, Komisijas līdzšinējā viedokļu apmaiņa ar dalībvalstīm ir parādījusi, ka valsts atbalsta noteikumu pārskatīšana pieejamas cenas mājokļu jomā ir daudzšķautņains jautājums un ir vajadzīgs sīkaks novērtējums par to, kā vislabāk sasniegt mūsu vērienīgās ieceres. To darot, mums ir jāpanāk pareizais līdzsvars, lai izvairītos no privāto investīciju izspiešanas un konkurences kropļošanas mājokļu tirgū un vienlaikus pienācīgi atbalstītu sociālos mājokļus visneaizsargātākajām sabiedrības grupām, kas saskaņā ar sociālo līgumu joprojām ir svarīga valdību atbildības joma.

Es sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieci(-ku) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos, lai, balstoties uz jau padarīto, noteiktu konkrētas izmaiņas, kas jāizdara vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumos un ar tiem saistītajos norādījumos nolūkā veicināt investīcijas un visiem nodrošināt cenas ziņā pieejamus mājokļus, darba gaitā sīki informējot Eiropas Parlamentu. Minēto noteikumu pārskatīšana ir daļa no plašāka iniciatīvu kopuma, ko paredz gaidāmais Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāns, ar kuru nāks klajā kopā ar attiecīgajiem Komisijas locekļiem.

Tikko ir reformēti kopīgie fiskālie noteikumi. Jaunie noteikumi stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī, un tajos ir panākts smalks līdzsvars starp vajadzību nodrošināt parāda atmaksājamību un nepieciešamību pēc investīcijām un reformām, kuras nodrošinātu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi. Fiskālie noteikumi nevienam izdevumu veidam neparedz skaidru atbrīvojumu, bet no neto izdevumu rādītāja definīcijas ir izslēgti procentu izdevumi, izdevumi Savienības programmās, kas pilnībā salāgoti ar ieņēmumiem no ES fondiem un Savienības finansētām valsts līdzfinansējuma programmām. Tā bija apzināta abu likumdevēju izvēle. Jauno noteikumu jaunieviešums ir dalībvalstīm dotā iespēja izvēlēties pagarinātu fiskālās korekcijas periodu, ja to attaisno ticamas saistības veikt investīcijas un reformas. Šī pieeja fiskālajā jomā paver zināmas manevra iespējas, ko dalībvalstis var izmantot, lai veicinātu investīcijas.

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas uzdotie jautājumi

6. Kādu jūs redzat savu komisāra portfeli papildus tam, kas minēts jūsu pilnvarojuma vēstulē, un kādu mantojumu jūs vēlētos atstāt? Kādus tiesību aktu priekšlikumus un citas iniciatīvas jūs ierosināsi komisāru kolēģijai

pieņemšanai nākamajos piecos gados un jo īpaši pirmajās 100 dienās? Kā jūs nodrošināsiet, ka šie priekšlikumi, kā arī spēkā esošo tiesību aktu īstenošana stiprina Eiropas konkurētspēju? Vai esat iecerējis šos tiesību aktu priekšlikumus balstīt uz konkrētām mērķiem paredzētiem ietekmes izvērtējumiem? Kā jūs plānojat nodrošināt Eiropas zaļā kursa un visu ar enerģētiku saistīto tiesību aktu efektīvu īstenošanu? Kā jūs nodrošināsiet principa "energoefektivitāte pirmajā vietā" efektīvu īstenošanu plānošanā, politikā un svarīgu investēšanas lēmumu pieņemšanā? Kāda, jūsuprāt, ir energoefektivitātes loma ES rūpniecības konkurētspējas uzlabošanā? Ko jūs domājat par Enerģētikas savienības pārvaldību? Kāda, jūsuprāt, ir tehnoloģiskās neitralitātes loma enerģētikas nozarē? Kāds ir jūsu viedoklis par kodolenerģiju un maziem modulāriem reaktoriem? Kādu progresu plānojat panākt energosistēmas integrācijā? Kā esat iecerējis paaugstināt pilsoņu līdzdalību jūsu darbā?

Enerģētikai ir būtiska nozīme tādu Eiropai aktuālo problēmju risināšanā kā drošība, arī ekonomiskā drošība, dzīves dārdzība un konkurētspēja un klimata pārmaiņas; šie visi problēmjuautājumi skāruši mūsu dzīvi visā Eiropā tikai šogad vien. Svarīgs mans mērķis ir nodrošināt tīras un cenas ziņā pieejamas enerģijas piegādi, kas ir kritiski svarīga Eiropas konkurētspējai, drošībai un mūsu dekarbonizācijas centieniem stabilā enerģētikas savienībā. Tajā pašā laikā jāgādā, lai pārkārtošanās būtu taisnīga pret mūsu iedzīvotājiem, it sevišķi, runājot par darbvietām un izmaksām, tostarp cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem.

Ja tikšu apstiprināts amatā, Tīras rūpniecības kursa ietvaros pirmo 100 dienu laikā iesniegšu cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plāna priekšlikumu (sk. atbildi uz 8. jautājumu), kurā būs izklāstīts darba plāns, kā nodrošināt piekļuvi lētākai enerģijai, izmantojot investīcijas, infrastruktūru un sadarbību nolūkā samazināt sistēmas izmaksas. Es arī nākšu klajā ar Krievijas enerģijas importa izbeigšanas ceļvedi. Citas iniciatīvas, kuras īstenošu sava pilnvaru termiņa gaitā, lai veicinātu konkurētspēju, drošību un dekarbonizācijas centienus, būs piegādes drošības satvara izskatīšana un tīras enerģijas investīciju stratēģijas izstrāde nolūkā veicināt atjaunīgos energoresursus, energoefektivitāti un energoinfrastruktūru. Enerģijas cenas pieejamākas padarīs arī Elektrifikācijas rīcības plāns, kā arī stratēģiska pieeja siltumapgādei un aukstumapgādei. Strādādams kopā ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i), es nākšu klajā ar fosilā kurināmā subsīdiju pakāpeniskas samazināšanas un izbeigšanas satvaru.

Es gādāšu par to, lai Eiropa būtu globāla līdere enerģētikas pārkārtošanā; šajā nolūkā balstīšos uz Eiropas iniciatīvām, kuru mērķis ir globālā mērogā veicināt atjaunīgo enerģiju un energoefektivitāti, un palīdzēšu izstrādāt globālo klimatisko un enerģētisko redzējumu, tuvojoties *COP30*, kas notiks Brazīlijā, un ilgākā laika posmā. Turklāt mūsu konkurētspēja ir cieši saistīta ar atvērtu stratēģisko autonomiju. Mēs nedrīkstam pieļaut, ka atkarība no fosilā kurināmā tiek aizstāta ar citu atkarību no importētām tīrajām tehnoloģijām un kritiski svarīgām izejvielām.

Sava pilnvaru termiņa laikā es saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņēm pievērsīšu uzmanību tam, kādu ietekmi rada tiesību akti, kurus būšu iesniedzis komisāru kolēģijai; es ņemšu vērā problēmas un mērķus, kompromisus, rīcības variantus un to iespējamo ietekmi, veicināšu vienkāršošanu un balstīšos uz labi strukturētām sabiedriskajām apspriešanām un atsauksmju mehānismiem.

Spēcīgāka Eiropas rūpniecības un konkurētspējas programma būs rezultatīva tikai tad, ja tā tiks īstenota roku rokā ar jau apstiprināto enerģētikas rīcībpolitiku.

Nesen pieņemto enerģētikas jomas tiesību aktu pilnīga īstenošana ir politiska prioritāte: mums ir jāsasniedz Eiropas zaļā kursa mērķi un jānodrošina, ka iedzīvotāji un kopienas gūst reālu labumu. Es pārraudzīšu un aktīvi atbalstīšu 2030. gada satvara īstenošanu un izpildes panākšanu, cieši sadarbojoties ar Eiropas Parlamentu un dalībvalstīm, kā arī ar pilsētām un reģioniem, lai nodrošinātu, ka mēs virzāmies uz kopīgo enerģētikas un klimata mērķrādītāju sasniegšanu 2030. gadā un arī vēlākā periodā. Šie īstenošanas centieni ietvers galīgo enerģētikas un klimata plānu novērtējuma sekojampasākumus un vismaz divus ikgadējus īstenošanas dialogus ar ieinteresētajām personām.

Īstenošanai ir ļoti svarīga nozīme Eiropas konkurētspējas aspektā. Mērķu sasniegšana un tiesību aktu īstenošana energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas jomā Eiropai var nodrošināt izmaksefektīvu dekarbonizācijas ceļu, padarot mūsu ekonomiku mazāk atkarīgu no importa, integrējot lētākus atjaunīgos energoresursus, lai pilnībā izmantotu to sniegtās priekšrocības, un risinot enerģētiskās nabadzības problēmu. Turklāt nesena elektroenerģijas tirgus modeļa reforma ietver pasākumus, kas investoru acīs palielinās cenu stabilitāti un paredzamību un nodrošinās rīkus, kuri palīdzēs piesaistīt Eiropas energosistēmas starpsavienojumu un elastības uzlabošanai vajadzīgās investīcijas.

Stabilai enerģētikas savienībai ir vajadzīga labāka, vienkāršāka, rezultatīvāka un izmaksefektīvāka pieeja un pārvaldība. Tas ir būtiski, lai kolektīvi realizētu vērienīgās klimata un enerģētikas ieceres, vienotos par enerģijas

piegādēm un uzņēmumiem un patērētājiem nodrošinātu cenas ziņā pieejamāku enerģiju. Mums ir jāstrādā partnerībā ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu labāku plānošanu un koordinētus rīcībpolitikas lēmumus, kas uzlabotu uzraudzību, pārredzamību un atbildības uzņemšanos par rīcībpolitikām. Nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem ir jānodrošina lielāka noteiktība, lai stimulētu milzīgās investīcijas, kas vajadzīgas enerģētikas pārkārtošanā. Šajā nolūkā es, sadarbojoties ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i), atjaunināšu un vienkāršošu pašreizējo enerģētikas savienības pārvaldību. Es arī veikšu rūpīgu novērtējumu un sadarbošos ar attiecīgajiem Komisijas locekļiem, it sevišķi ar ekonomikas un produktivitātes komisāru(-i) un īstenošanas un vienkāršošanas komisāru(-i), lai panāktu vēl lielāku vienkāršošanu un pēc iespējas sekmīgāk veidotu sinerģiju ar politiskajās pamatnostādnēs izziņoto konkurētspējas koordinācijas rīku.

Tehnoloģiskā neitralitāte ir viens no pamatelementiem, uz kura balstās dalībvalstu brīvība savu energoresursu struktūru veidot pēc saviem ieskatiem saskaņā ar mūsu Līgumiem. Būs jāliek lietā visi atjaunīgās un mazoglekļa enerģijas risinājumi. Prognozes liecina, ka līdz 2040. gadam elektroenerģijas nozare būs dekarbonizēta. Tiek prognozēts, ka vislielāko īpatsvaru veidos atjaunīgie energoresursi, bet būtiska nozīme būs arī kodolenerģijai. Mazajiem modulārajiem reaktoriem ir potenciāls nodrošināt mazoglekļa elektroenerģiju un siltumenerģiju un palīdzēt dekarbonizēt ne tikai elektroenerģijas ražošanu, bet arī nozares, kurās emisijas ir grūti samazināt (te kā piemērus var minēt transportu, ķīmisko rūpniecību un tērauda rūpniecību). Saskaņā ar pilnvarojuma vēstuli es atbalstīšu mazo modulāro reaktoru straujāku izstrādi un ieviešanu Eiropā periodā pēc 2030. gada, balstoties uz Eiropas Mazo modulāro reaktoru industriālo aliansi. Jebkāda turpmāka kodolenerģijas izmantošana arī turpmāk ies roku rokā ar ļoti stingru kodoldrošuma standartu ievērošanu, kā arī drošu visu veidu kodolatkritumu un nostrādātās kodoldegvielas apglabāšanu.

Princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” nozīmē, ka priekšroka dodama viedākai un efektīvākai energosistēmas ekspluatācijai, nevis tās paplašināšanai. Komisija jau ir izstrādājusi nozarspecifiskus norādījumus rūpniecībai, enerģētikai, transportam un finanšu nozarei, kuri lēmumu pieņēmējiem papildus citu variantu apsvēršanai palīdzēs novērtēt energoefektīvas alternatīvas. Rūpniecībai ir vajadzīgas zemākas enerģijas un ražošanas izmaksas, ko var nodrošināt, izmantojot energoefektīvākus un tehnoloģiski progresīvākus rūpnieciskos procesus. Tie samazina izmaksas, veicina turpmāku izaugsmi, piesaista jaunus klientus un investorus un palielina rūpniecības konkurētspēju. Elektrifikācija būs svarīgs līdzeklis, kas palīdzēs vēl vairāk palielināt energoefektivitāti.

Nākamo piecu gadu laikā Eiropai būs jāintegrē dažādi energosistēmas elementi, piemēram, elektroenerģijas un siltumenerģijas piegādes, ūdeņradis, elastīgums, energoefektivitāte un galapatēriņa sektori. Mērķis ir paātrināt dekarbonizāciju un padarīt sistēmu efektīvāku un konkurētspējīgāku, liekot lietā visu veidu sinerģiju. Vispārējais mērķis būs nodrošināt, ka Eiropas pārkārtošanos uz neto nulles emisijām atbalsta integrēta energosistēma ar iekšzēmē ražotu, tīru elektroenerģiju. Būtiska nozīme ir turpmākai energosistēmas digitalizācijai un digitālo tehnoloģiju potenciāla izmantošanai, un šajā nolūkā es nākšu klajā ar stratēģisku ceļvedi, kas būs veltīts digitalizācijai un mākslīgajam intelektam enerģētikas nozarē.

Tomēr enerģētikas pārkārtošana nevar būt sekmīga, ja netiek nodrošināts, ka iedzīvotāji no tās gūst patiesu labumu un līdzdarbojas tajā, proti, jānodrošina, ka neviens netiks atstāts novārtā. Iedzīvotāju līdzdalības stiprināšana būs svarīgs mana darba aspekts. Mums ir jāreaģē uz iedzīvotāju bažām par enerģijas pieejamību cenas ziņā, darbavietām un mājokļu un apkures izmaksu pieaugumu. Tie ir jautājumi, kuri jārisina, lai varētu īstenot enerģētikas pārkārtošanu. Komisija nāks klajā ar iedzīvotājiem veltītu enerģētikas pasākumu paketi, kura palīdzēs nodrošināt, ka eiropieši labumu no enerģētikas pārkārtošanas gūst gan individuāli, gan kopienās.

7. Kādi ir jūsu plāni attiecībā uz piegādes drošības satvara pārskatīšanu? Kādas atziņas var gūt no kara Ukrainā? Kādu stratēģiju jūs ierosināsit, lai turpinātu diversifikāciju, atsakoties no dominējošiem vai neuzticamiem piegādātājiem un piegādes ceļiem? Kādas iniciatīvas esat iecerējis, lai aizsargātu energoapgādi no fiziskiem un kibberdraudiem? Ko jūs darīsiet, lai mazinātu atkarību no ārējiem piegādātājiem, vienlaikus palielinot tīras enerģijas ražošanu un uzlabojot kritisko infrastruktūru ES, tostarp ūdeņraža ekonomikas attīstību un pietiekamu ūdeņraža piegādi? Kāda, jūsuaprāt, ir Eiropas Ūdeņraža bankas loma? Kā jūs formulētu Savienības stratēģiju attiecībā uz elastību, tostarp pieprasījuma reakciju un uzglabāšanu? Kā jūs risināsit energoapgādes nestabilitātes problēmu, kas saistīta ar pieaugošo atjaunīgas elektroenerģijas ražošanu? Kā jūs vērtējat pašreizējo tiesisko regulējumu attiecībā uz Eiropas tīkliem un kādus pasākumus jūs ierosinātu tā uzlabošanai? Kādas konkrētas darbības jūs ierosināsit, lai paātrinātu elektrotīklu modernizāciju un pastāvošo kavēkļu novēršanu dalībvalstīs un to savstarpējā sadarbībā, tostarp sadales līmenī un atkrastes un ļoti liela attāluma pārvadē, un lai sasniegtu starpsavienojumu jaudas mērķrādītāju — 15 %? Ko jūs domājat par ES finansējumu enerģētikas infrastruktūras projektiem un to lomu Eiropas Konkurētspējas fondā un nākamajā DFS? Kādus pasākumus esat iecerējis attiecībā uz Elektrifikācijas rīcības plānu?

ES ir stabils piegādes drošības satvars, taču tas ir jāvienkāršo un vairāk jāorientē uz nākotni. Tas būtu arī jāpaplašina, lai aptvertu tādus problēmjautājumus kā jauni kritiskās infrastruktūras apdraudējumi, klimata pārmaiņas, kibernetdrošība un fiziski apdraudējumi. Pārskatīšana ir iespēja savlaicīgi atjaunināt mūsu satvaru.

Turpmākā rīcība jābalsta uz pieredzi, ko esam guvuši no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu. Esam guvuši dārgu mācību, ka ir būtami būt atkarīgiem no tādas neuzticamas enerģijas piegādātājas, kāda ir Krievija, kura enerģiju izmantojusi par ieroci. Mēs virzāties uz dekarbonizētāku, elektrificētāku un integrētāku energosistēmu, un mums ir jānodrošina labāka aizsardzība pret pārnozaru riskiem. Lai mīkstinātu traucējumu ietekmi, ES par prioritāti jāizvirza sagatavotība un koordinācija, vienlaikus veicinot piegāžu diversifikāciju, gāzes pieprasījuma samazināšanu un efektīvu uzglabāšanu, kā arī pārrobežu starpsavienojumus. Pašreizējā satvara pārskatīšanai ir jānodrošina sakārtota un cenas ziņā pieejama atteikšanās no fosilajām degvielām, kas paātrinātu ilgtspējīgāku un iekšzemē ražotu alternatīvu ražošanu, kā arī atraisītu pieprasījuma puses pasākumu potenciālu. Lai aizsargātu energoapgādi no fiziskiem draudiem un kibernetdraudiem, mēs cieši sadarbosimies ar dalībvalstīm, balstoties uz progresu, kas panākts ar infrastruktūras stresa testiem, ES un NATO darba grupu noturības jautājumos un obligātajiem kibernetdrošības noteikumiem attiecībā uz elektroenerģiju.

Piegāžu un maršrutu diversifikācija, atjaunīgie energoresursi un tīra enerģija, energoefektivitāte, kā arī iekšējā enerģijas tirgus padziļināšana ir būtiski elementi, kas stiprina Eiropas enerģētikas nozares un ekonomikas izturētspēju. Straujāka pāreja uz tīru enerģiju samazina atkarību no fosilajām degvielām. Mums vajadzības gadījumā jāturpina stiprināt starpsavienotājus un jāuzlabo enerģijas uzkrāšanas iespējas. Mēs arī turpināsim veicināt iekšzemes biogāzes un biometāna ražošanas apjomus.

Komisija nāca klajā ar pirmo gāzes pieprasījuma agregēšanas mehānismu *AggregateEU*. Tā ir uzlabojusi tirgus pārredzamību un nodrošinājusi alternatīvas piegādes iespējas nolūkā aizstāt Krievijas gāzi. Balstoties uz šiem pirmajiem soļiem, pieprasījuma agregēšana tiks attiecināta arī uz citiem produktiem, piemēram, ūdeņradi un citām biržas precēm, piemēram, kritiski svarīgām izejvielām.

Uzmanība būs jāpievērš arī piegādes drošībai ES kodolenerģijas nozarē, kur ir ārkārtīgi svarīgi nodrošināt diversifikāciju visos kodoldegvielas cikla posmos. Atkarība no Krievijas aptver rezerves daļu piegādi un apkopes pakalpojumus, kā arī konversijas un bagātināšanas pakalpojumus. Es izvērtēšu, vai Krievijas enerģijas importa izbeigšanas ceļvedis varētu aptvert visu kodolmateriālu piegādes ķēdi nolūkā nodrošināt atvērtu ES stratēģisko autonomiju. Šajā nolūkā Komisijas dienesti sadarbosies ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un dalībvalstīm, lai diversificētu piegādes un iepirkto produktus Eiropas civilajā kodolindustrijā.

To nozaru dekarbonizācijā, kurās elektrifikācija ir sarežģīta, svarīga loma būs atjaunīgajam un mazoglekļa ūdeņradim. Šajā sakarā mēs koncentrēsimies uz to, lai tiktu īstenoti pasākumi, par kuriem nesēn panākta vienošanās, piemēram, tiktū sasniegti atjaunīgā ūdeņraža izmantošanas mērķrādītāji rūpniecībā un transporta nozarē. Tiesiskais regulējums sasaistē ar finansiālu atbalstu var stimulēt ražošanu un patēriņu, savukārt infrastruktūras plānošana var veicināt labi koordinētu Eiropas ūdeņraža tīkla attīstību. Lai saglabātu konkurētspēju, ES rūpniecībai būs vajadzīga gan stabila ūdeņraža ražošana ES, gan imports no starptautiskajiem partneriem. Šajā sakarā, kā arī saskaņā ar pārskatīto Atjaunīgo energoresursu direktīvu mēs turpināsim īstenot pasākumus attiecībā uz importētu un iekšzemes ūdeņradi.

Eiropas Ūdeņraža banka palīdzēs kāpināt tīrāku degvielu tirgus mērogu, mazinot plaisu starp joprojām pārāk augstajām tīra ūdeņraža ražošanas izmaksām un rūpniecības maksātspēju. Liekot lietā līdzšinējo pieredzi, es strādāšu kopā ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i), lai nākotnē notiktu izsoles, kas atbalstīs vietēju tīra ūdeņraža ražošanu. Turklāt sadarbībā ar dalībvalstīm mēs paātrināsim darbu pie Ūdeņraža bankas starptautiskā virziena attīstīšanas, kas sekmēs importu un pavērs ekonomiskās izdevības partnervalstīs.

Turklāt, runājot par grūti dekarbonizējamām nozarēm, nozīmīga loma būs arī oglekļa uztveršanai, izmantošanai un uzglabāšanai; šajā jautājumā es sadarbošos ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i), lai vienotos par pareizajiem īstenošanas pamatnosacījumiem, pievēršot uzmanību arī CO₂ infrastruktūrai.

Lai palielinātu energosistēmas efektivitāti un labāk integrētu atjaunīgos energoresursus, tādējādi samazinot enerģijas izmaksas, ir vajadzīgi elastības risinājumi — gan uzkrāšana, gan pieprasījuma reakcija. To plašāka ieviešana nāks par labu gan mājsaimniecību, gan rūpnieciskajiem patērētājiem, proti, tie palīdzēs samazināt cenu svārstīgumu un vajadzību apcirt atjaunīgās enerģijas ražošanu, kas maksā dārgi, kā arī optimizēt investīcijas tīklā. Mums ir jālikvidē šķēršļi, kas kavē daudz plašākas elastības apguvi, tāpēc ir jāpaātrina investīcijas šajos risinājumos un jāsniedz norādījumi dalībvalstīm.

Lai veicinātu elektrifikāciju, Elektrifikācijas rīcības plāns var palīdzēt virzīt darbu pie šķēršļu likvidēšanas un paātrināt to, ka elektroenerģija ir piekļūstama gan rūpniecībai, gan mājsaimniecībām, kurās joprojām izmanto fosilo kurināmo siltumapgādei, transportam un citām enerģētiskajām vajadzībām.

Enerģētikas un mājokļu komisāra amatā es lielu akcentu likšu uz tīklu paplašināšanu un modernizāciju, lai nodrošinātu efektīvu pāreju no fosilā kurināmā uz tīru enerģiju. Kopā ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i) strādāšu pie tā, lai pakāpeniski tiktu samazinātas un izbeigtas fosilā kurināmā subsīdijas. Mums ir strauji un grodi jāsteno svarīgi pārrobežu infrastruktūras projekti, kā arī ES Elektrotīklu rīcības plāns, kurā paredzētas konkrētas darbības, kā paātrināt elektrotīklu modernizāciju un izbūvi, arī sadales līmeņi. Tas ir ārkārtīgi svarīgi arī tādēļ, lai sasniegtu 15 % starpsavienojumu mērķrādītāju.

Iepriekš minētā pamatā būs esošā tīklu tiesiskā regulējuma novērtējums, kurā tiks apzināti pasākumi, kas palīdzētu optimizēt tīkla plānošanu dalībvalstīs, paātrinātu atļauju piešķiršanu, nodrošinātu efektīvu esošās infrastruktūras izmantošanu, padarītu tīklus viedākus, kā arī racionalizētu un vienkāršotu plānošanas procedūras. Lai efektīvi izvērstu enerģētikas pārkārtošanai nepieciešamos tīklus, ir vajadzīgs kopdarbības satvars, kurš aptvertu gan atkrasti, gan sauszemi un balstītos uz uzlabotu reģionālo sadarbību, līdzsvarotu izmaksu un ieguvumu sadalījumu, kā arī inovatīviem finansēšanas modeļiem. Es sadarbošos arī ar ilgtspējīga transporta un tūrisma komisāru(-i) nolūkā nodrošināt, ka tiek salāgoti transporta un enerģētikas infrastruktūras attīstības projekti, kas vajadzīgi, lai nākotnē spētu apmierināt arvien lielāku pieprasījumu pēc transporta elektroenerģijas.

Kā norādīts gan Mario Dragi, gan Enriko Letas ziņojumos tuvākajos gados viena no galvenajām prioritātēm būs investīcijas tīras enerģijas infrastruktūrā. Lai atbalstītu šo darbu, es nākšu klajā ar Eiropas tīras enerģijas investīciju stratēģiju, arī riska mazināšanas iniciatīvu, kas palīdzēs atraisīt privāto kapitālu. Centienos prioritizēt investīcijas tīrā enerģijā, arī infrastruktūrā, tai būs svarīga loma.

Es arī nodrošināšu, ka tiek izmantoti resursi, kas pieejami no *NextGenerationEU* un pašreizējā budžeta. Mēs nodrošināsim, ka budžeta līdzekļi tiek izmantoti par sviru, lai piesaistītu privātās investīcijas un padarītu tās mazāk riskantas.

8. Kādi būs rīcības plāna attiecībā uz pieņemamām enerģijas cenām galvenie elementi? Kādus konkrētus pasākumus jūs ieviesīsiet, lai samazinātu enerģijas cenas mājsaimniecībām, uzņēmumiem un nozarēm, jo īpaši energoietilpīgām nozarēm? Kā esat iecerējis turpināt enerģētiskās nabadzības problēmas risināšanu? Kā jūs plānojat paplašināt elektroenerģijas pirkuma līgumu un cenu starpības līgumu izmantošanu, lai nodrošinātu konkurētspējīgas cenas? Kāda ir jūsu nostāja attiecībā uz pašreizējām enerģijas tirgus tirdzniecības zonām? Kādi ir jūsu konkrētie plāni attiecībā uz pirmo Eiropas plānu cenas ziņā pieejama mājokļa jomā un Eiropas stratēģiju mājokļu būvniecībai, ņemot vērā ES un dalībvalstu kompetenci šajā jomā? Kādu jūs redzat galveno sinerģiju starp Eiropas plānu cenas ziņā pieejama mājokļa jomā, Energoefektivitātes direktīvu un Ēku energosnieguma direktīvu? Kādas, jūsuprāt, ir iespējas nākamās DFS ietvaros palielināt finansējumu energoefektivitātei un renovācijai? Kā jūs plānojat īstenot mērķi nodrošināt dekarbonizētu un cenas ziņā pieejamu siltumapgādi un aukstumapgādi? Kādu lomu redzat saules siltumenerģijai, ģeotermālajai enerģijai un centralizētai siltumapgādei? Kā jūs nodrošināsi, ka ar ES pasākumiem tiek risināta siltumizolācijas problēma lielos dzīvojamajos masīvos un lauku apvidos? Kā jūs veicināsi Jaunā Eiropas "Bauhaus" turpmāku attīstību?

Fosilā kurināmā piegādes satricinājumi un strauji cenu kāpumi, kas izraisīja neseno enerģētisko krīzi, ir atgādinājums tam, ka ir svarīgi, lai gan uzņēmumiem, gan mājsaimniecībām enerģija būtu cenas ziņā pieejama. Enerģijas izmaksas iegrožo ES konkurētspēju un mazina atbalstu enerģētikas pārkārtošanai. Enerģijas izmaksu samazināšana mājsaimniecībām un uzņēmumiem būs viena no mana pilnvaru termiņa galvenajām prioritātēm. Cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plāns ir svarīgs Tīras rūpniecības kursa elements; tas tiks sagatavots pirmajās 100 nākamās Komisijas pilnvaru termiņa dienās.

Lai samazinātu enerģijas izmaksas, ir ātrāk jāizvērs konkurētspējīga tīra elektroenerģija, likvidējot infrastruktūras vājās vietas un regulatīvos šķēršļus, arī atvieglojot atļauju piešķiršanu atjaunīgajiem energoresursiem un tīkliem, un jāuzlabo energoefektivitāte stabilā enerģētikas savienībā. Rīcības plāns stiprinās enerģētisko drošību un veicinās investīcijas, vienlaikus atbalstot nozares, tostarp energoietilpīgas nozares un mājsaimniecības, nolūkā nodrošināt piekļuvi enerģijai par pieejamu cenu. Tajā tiks aplūkota arī sistēmas izmaksu samazināšana, Eiropas enerģētikas diplomātijas nozīmes stiprināšana, iedzīvotāju līdzdalības veicināšana un tainīgas pārkārtošanās nodrošināšana ikvienam.

Lai palielinātu piekļuvi cenas ziņā pieejamai un drošai tīrai enerģijai un sekmētu iedzīvotāju līdzdalību enerģētikas pārkārtošanā, ir ļoti svarīgi, lai tiktu īstenota nesen izziņotā Eiropas elektroenerģijas tirgus modeļa reforma. Lai paātrinātu elektroenerģijas rēķinu atsaistīšanu no svārstīgām fosilā kurināmā cenām, cieši sadarbosimies ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka publiskais atbalsts cenu starpības līgumu formā ir konkurenci veicinošs un tirgum draudzīgs un uzlabo elektroenerģijas pirkuma līgumu pieejamību (kuri ir īpaši svarīgi energoietilpīgām nozarēm), izmantojot garantijas un standartizāciju.

Piekļuve atjaunīgajai enerģijai un uzlabota ēku energoefektivitāte ir svarīgi pasākumi arī enerģētiskās nabadzības mazināšanā, kas ir ļoti aktuāla problēma, arī runājot par cenas ziņā pieejamiem mājokļiem (sk. atbildi uz 4. jautājumu).

Turklāt mums ir jārisina jautājums par pieaugošajām sistēmas izmaksām, piemēram, tīkla maksām, nodokļiem un nodevām, kas pašlaik sastāda vienu trešdaļu no patērētāju elektroenerģijas rēķiniem. Kopā ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i) es pārdomāšu, kā nodrošināt, lai nodokļi neietekmētu negatīvi enerģijas cenas un ES rūpniecības konkurētspēju, taču vienlaikus tiktu atbalstīti tīras pārkārtošanās mērķi. Lai pilnībā izmantotu enerģētikas pārkārtošanas pavērtās izdevības un mazinātu pārkārtošanās izmaksas, cenas ziņā pieejamas enerģijas rīcības plānā tiks izklāstīti pasākumi, kuri palīdzēs mobilizēt privātās investīcijas, uzlabot tīkla plānošanu, palielināt digitalizāciju un optimizēt esošā tīkla izmantojumu. Tas arī stimulēs elastību, signalizēs, kurās vietās investīcijas vajadzīgas visvairāk, un iedibinās uzlabotu iekšējā enerģijas tirgus pārvaldības satvaru, kas būs piemērots patiesi integrētai Eiropas sistēmai stabilā enerģētikas savienībā.

Mums ir jāpateidzina projekti, kuri patērētājiem palīdz gūt labumu no tīras enerģijas. Mums jāstrādā pie tā, lai paātrinātu atļauju piešķiršanu projektiem atjaunīgo energoresursu, energoinfrastruktūras un enerģijas uzkrāšanas jomā. Lai gan elektroenerģijas sektors joprojām ir prioritārs, siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizācijai, ņemot vērā atšķirīgos apstākļus, būs vajadzīgi dažādi risinājumi, piemēram, siltumsūkņi, saules siltumenerģija, ģeotermālā enerģija un centralizētā siltumapgāde. Esmu pilns apņēmības paātrināt šo risinājumu ieviešanu, strādājot kopā ar dalībvalstīm, nozari un finanšu iestādēm.

Priekšsēdētāja man ir uzticējusi sagatavot pirmo Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu. Lai gan par mājokļu rīcībpolitiku un investīcijām tajos joprojām atbildīgas galvenokārt pašas dalībvalstis, ES juridiskajiem, rīcībpolitiskajiem un finansēšanas instrumentiem var būt stratēģiska nozīme (sīkāku informāciju sk. 3. jautājumā). Ir sākusies pārskatītās Energoefektivitātes direktīvas, Ēku energosnieguma direktīvas un Atjaunīgo energoresursu direktīvas īstenošana. Dalībvalstis attiecīgajām pašvaldībām gatavo siltumapgādes un aukstumapgādes plānus, kuros konkrētu darbību kontekstā apzināti mazaizsargātie patērētāji, un nacionālos ēku renovācijas plānus, arī valsts pasākumus, kas, pirmām kārtām, orientēti uz visvājākā snieguma ēkām un nodrošina ilgtermiņa plānošanu, kas ir svarīga investoriem. Šiem centieniem jābūt neatņemamai Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāna daļai. Turklāt ar paātrinātu jaunās Būvizstrādājumu regulas īstenošanu ražotājiem būs iespēja piegādāt Ēku energosnieguma direktīvas īstenošanai vajadzīgos būvizstrādājumus.

Ir ļoti svarīgi piesaistīt vairāk privātā finansējuma un uzlabot tā rezultativitāti, lai nodrošinātu, ka enerģētiskās nabadzības skartās mājsaimniecības un mikrouzņēmumi var gūt labumu no energoefektīviem mājokļiem, uzņēmējdarbības un tehnoloģijām, kas palīdzētu samazināt to rēķinus. Mēs kopā ar Eiropas Energoefektivitātes finansēšanas koalīciju izvērtēsim energoefektivitātes finansējumu un gādāsim, ka investīcijas energoefektivitātē kļūst par neatņemamu ES Tīras enerģijas investīciju stratēģijas elementu.

Lai gan ēkas ir kritiski svarīgi sociāli taisnīgas un ilgtspējīgas pārkārtošanās elementi, tās arī paver izdevību uzlabot būvniecības nozares konkurētspēju. Bez dinamiskas un spēcīgas būvniecības nozares nav iespējams nodrošināt cenas ziņā pieejamu un drošu ēku pieejamību un ilgtspējīgu būvēto vidi. Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāna ietvaros mēs izstrādāsim mājokļu būvniecības stratēģiju, kura palīdzēs paplašināt mājokļu piedāvājumu. Stratēģiju veidos pasākumi ar mērķi samazināt ēku izmaksas, palielināt būvniecības nozares ražīgumu, palielināt tādu inovatīvu risinājumu ieviešanu kā sērījveida renovācija, kas atbalsta jaunuzņēmumus un sociālās inovācijas, un uzlabot nozares vidisko sniegumu. Atbalstot komisāri(-u) vides, ūdensresursu noturības un konkurētspējīgas aprites ekonomikas jautājumos, es plānoju veidot sinerģiju starp Jauno Eiropas “Bauhaus” un ES vajadzībām pēc cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem, popularizējot tā trīs pamatvērtības — ilgtspēju, iekļautību un estētismu.

Ekonomikas un monetārās komitejas uzdotie jautājumi

9. Kā esat iecerējis kopā ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos pārskatīt valsts atbalsta noteikumus, lai varētu īstenot mājokļa atbalsta pasākumus sociālā mājokļa jomā? Vai jūs apsvērtu iespēju izveidot no nodokļa atbrīvotu kategoriju, kas ietvertu cenas ziņā pieejamu īres mājokli mājstaiņniecībām ar zemiem vai vidējiem ienākumiem kā vispārējas tautsaiņnieciskas nozīmes pakalpojumu, un, ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Ja mani apstiprinās komisāra amatā, saskaņā ar pilnvarojuma vēstuli es atbalstīšu priekšsēdētājas izpildvietnieci(-ku) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos, kam uzdots nākt klajā ar pārskatītiem valsts atbalsta noteikumiem, lai dotu iespēju īstenot mājokļu atbalsta pasākumus, it sevišķi tos, kas orientēti uz cenas ziņā pieejamu energoefektīvu un sociālo mājokļu nodrošināšanu. Minēto noteikumu izskatīšana ir daļa no plašāka Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāna iniciatīvu kopuma. Noteikumu pārskatīšanā īpašu uzmanību pievērsīsim tam, lai panāktu pareizo līdzsvaru un nodrošinātu, ka jebkāds atbrīvojums no valsts atbalsta noteikumiem attiecībā uz pieejamas cenas mājokļiem neizstumj privātās investīcijas vai nepamatoti nekropļo konkurenci mājokļu tirgū. Sīkāku informāciju skatīt atbildē uz 5. jautājumu.

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas uzdotie jautājumi

10. Kāds ir jūsu redzējums attiecībā uz dekarbonizētu Enerģētikas savienību? Kā jūs plānojat stiprināt sinerģiju starp energodrošību un emisiju samazināšanas mērķrādītājiem un saskaņot tos? Kā jūs paātrināsiet atjaunīgās enerģijas ieviešanas tempu, lai sasniegtu ES mērķrādītājus, kas atjaunīgās enerģijas jomā jāsasniedz līdz 2030. gadam, tostarp, šajā sakarā pilnībā īstenojot REPowerEU un novēršot atļauju piešķiršanas izraisīto kavēšanos? Kādu lomu rīcības plānā attiecībā uz pieņemamām enerģijas cenām esat paredzējis atjaunīgajai enerģijai? Kā taisnīgas pārkārtošanās kontekstā jūs vienkāršosiet pašreizējo ES tiesību aktu īstenošanu ēku un būvniecības jomā, lai mazinātu administratīvo slogu gan uzņēmumiem, gan patērētājiem, un kā, jūsu prātā, — īpaši mājstaiņniecībām ar zemiem ienākumiem — iespējams sniegt atbalstu mājokļa renovācijā un dekarbonizācijā, cita starpā, izmantojot Sociālo klimata fondu?

Stabilai enerģētikas savienībai būtu jānodrošina cenas ziņā pieejamas tīras enerģijas piegāde Eiropas mājstaiņniecībām un uzņēmumiem, jāuzlabo enerģētiskā drošība un jānodrošina taisnīga pārkārtošanās uz klimatneitralitāti līdz 2050. gadam, līdzdarbojoties visiem aktoriem. Paātrināta atjaunīgo energoresursu apguve un to integrācija energosistēmā veicina enerģētisko drošību, un šīm darbībām ir būtiska nozīme mūsu klimata mērķrādītāju sasniegšanā, mazinot ekonomikas atkarību no importa un pilnībā izmantojot lētāku atjaunīgo energoresursu sniegtās priekšrocības.

Galvenais enerģētikas pārkārtošanas virzītājspēks būs elektrifikācija ar mērķi līdz 2040. gadam izveidot pilnībā dekarbonizētu elektroenerģijas sistēmu, kuras pamatā ir atjaunīgie un mazoglekļa risinājumi. Mūsu uzmanības centrā būs 2030. gada tiesību aktu satvara īstenošana un izpildes panākšana, kas veidos stabilu pamatu 2040. gada satvaram, gūtajām mācībām palīdzot pieņemt turpmākos lēmumus. Es šajā procesā cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieci(-ku) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos.

Mums ir labāk jāizmanto visa lētā tīrā enerģija sistēmā, it sevišķi atjaunīgie energoresursi, un jāuzlabo visas energosistēmas efektivitāte. Mūsu darba mērķis būs nodrošināt, ka tiek realizētas mūsu vērienīgās ieceres un mēs sasniedzam atjaunīgo energoresursu īpatsvara mērķrādītāju – vismaz 42,5 %, tiecoties sasniegt 45 %. Lai šīs atjaunīgās enerģijas papildu jaudas priekšrocības nodotu patērētājiem – kā rūpniecībai, tā mājstaiņniecībām –, mums būs vairāk jāstimulē elektroenerģijas pirkuma līgumi, jāpaātrina modernizētas tīkla infrastruktūras izbūve un jāpanāk efektīvāks tās izmantojums, jānodrošina ātrāka atļauju piešķiršana un labāka tādu elastības risinājumu pieejamība kā akumulatori un pieprasījuma reakcija nolūkā samazināt kopējās sistēmas izmaksas.

Atļauju piešķiršanas procedūru paātrināšana ļaus agrīni pabeigt atjaunīgās enerģijas projektus un būs atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju sasniegšanas un dekarbonizācijas centienu īstenošanas priekšnosacījums. Stratēģiska atjaunīgo energoresursu apguves plānošana, arī atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritorijās, kas noteiktas pārskatītajā Atjaunīgo energoresursu direktīvā, nodrošina, ka faktiskā apguve iet roku rokā ar vides aizsardzību. Abpusēji izdevīgi risinājumi būs balstīti uz teritoriju daudzveidīgu izmantošanu, vides aizsardzību apvienojot ar atjaunīgo energoresursu apguvi. Es strādāšu ciešā partnerībā ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka jaunie noteikumi, kuru mērķis ir uzlabot plānošanu un paātrināt atļauju piešķiršanu atjaunīgo energoresursu apguvei, tiek ātri īstenoti. Mēs jau redzam reālus pozitīvus rezultātus, jo īpaši dalībvalstīs, kuras piemēro jaunus

atļauju piešķiršanas noteikumus, taču es apsvēršu vēl citas idejas, kā paātrināt atļauju izsniegšanu, jo īpaši attiecībā uz infrastruktūru, kas vajadzīga izmakslietderīgai atjaunīgo energoresursu integrācijai energosistēmā.

Taisnīgas pārkārtošanās kontekstā ēku renovācija ir būtiska iespēja samazināt enerģijas rēķinus. Piemēram, dalībvalstīm būs jānodrošina, ka tiek racionalizēti publiskā finansējuma saņemšanas pieteikumi un procedūras. Dialoga veidošanā ar valstu iestādēm varētu noderēt norādījumu izstrāde par to, kā īstenojama pārstrādātā Ēku energosnieguma direktīva.

No 2026. gada no Sociālā klimata fonda varēs saņemt finansējumu investīcijām energoefektīvos mājokļos, kas ietver arī mājokļu renovāciju un nedzīvojamo ēku pārveidošanu par mājokļiem, vai investīcijām pieejamas cenas sociālajos mājokļos. Šis fonds būs ļoti relevants mazaizsargātām māsaimniecībām, mazaizsargātiem transporta lietotājiem un mazaizsargātiem mikrouzņēmumiem. Tāpēc dalībvalstis ar savu sociālo klimata plānu palīdzību veiks strukturālus pasākumus un investīcijas, kā arī, iespējams, īslaicīgi sniegs tiešu ienākumu atbalstu, no kā ieguvējas būs mazaizsargātas māsaimniecības, un palīdzēs uzlabot to mājokļu energoefektivitāti vai dekarbonizēt tos. Pierādījumu vākšanā un darbību īstenošanā palīdzēs labāka problēmu kartēšana, turpmāka renovāciju un būvniecību kavējošo šķēršļu novēršana un vienkāršošanas pasākumu apzināšana saskaņā ar Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plānu.

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas uzdotie jautājumi

11. Jūsu pilnvarojuma vēstulē ir uzsvērts, ka mājokļa kvalitāte un pieejamība cenas ziņā ir ļoti svarīgs jautājums miljoniem cilvēku Eiropā. Kā jūs plānojat izstrādāt mājokļu būvniecības stratēģiju, jo īpaši attiecībā uz būvizstrādājumu iekšējā tirgus izveidi un darbību un digitalizācijas uzlabošanu būvniecības nozarē, lai atbalstītu mājokli un uzlabotu mājokļu piedāvājuma kvalitāti un ilgtspēju? Kā jūs papildus mājokļu piedāvājuma uzlabošanai risinātu sistēmiskās problēmas īstermiņa īres jomā, vienlaikus ņemot vērā nesen pieņemto Īstermiņa īres regulu, Pakalpojumu direktīvu un dalībvalstu subsidiaritāti, un nodrošinātu pašreizējā dzīvojamā fonda efektīvu un pieejamu izmantošanu?

Mājokļu būvniecības stratēģija būs viens no galvenajiem Eiropas cenas ziņā pieejamu mājokļu plāna pilāriem. Mājokļu piedāvājuma palielināšana ir pamatā jebkuram pasākumam, kura mērķis ir uzlabot piekļuvi cenas ziņā pieejamiem un ilgtspējīgiem mājokļiem. Ja nerīkosimies visaptveroši, pastāv risks, ka mājokļu cenas pieaugs vēl vairāk un netiks novērsts akūtais produktivitātes un konkurētspējas deficīts būvniecības nozarē.

Mājokļu piedāvājums nespēj apmierināt pieprasījumu, un tas noved pie aizvien augstākām cenām un tā, ka mājokļi iedzīvotājiem ir nepieejami cenas ziņā. Jaunu mājokļu būvniecības un renovācijas temps 2023. gadā samazinājās par 3 %, un paredzams, ka 2024. gadā tas samazināsies vēl par 6 %. Jaunu dzīvojamo ēku būvniecības izmaksas 2018.–2023. gada periodā pieaugušas par 34 %, jo augstākas materiālu un darbaspēka izmaksas netiek izlīdzinātas ar efektivitātes pieaugumu, turklāt būvniecības nozare kopumā ir ļoti darbietilpīga. Rezultātā tajā novērojams zems un pat sarūkošs darba ražīgums (par 30 % zemāks nekā ražošanas nozarē), vāja inovāciju apguve un liela vidiskā ietekme. Inovācija, digitalizācija un automatizācija varētu ievērojami palielināt efektivitāti un ražīgumu, palīdzēt samazināt ēku izmaksas un uzlabot būvniecības vidisko sniegumu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, jaunajā mājokļu būvniecības stratēģijā varētu apsvērt dažādas darbības, piemēram: 1) izstrādāt jaunus būvizstrādājumu standartus, kuri veicinātu inovāciju un rūpnieciskās tehnoloģijas un paņēmienus, kas ražotājiem dotu iespēju pilnīgi izmantot vienotā tirgus sniegtās priekšrocības; 2) digitalizēt visus plānošanas, projektēšanas, atļauju piešķiršanas un būvniecības posmus, lai uzlabotu un paātrinātu mājokļu būvniecību un renovāciju; 3) izplatīt regulatīvo un industriālo paraugpraksi nolūkā atbalstīt dalībvalstis, valsts iestādes un citus būvniecības ekosistēmas aktorus; 4) uzlabot piekļuvi būvniecības pakalpojumiem visā ES, lai būvniecības ekosistēma varētu realizēt ievērojamo ekonomiskās integrācijas potenciālu vienotajā tirgū; 5) panākt darbaspēka prasmju pilnveidošanu un pārkvalifikāciju, arī attiecībā uz digitālajām un zaļajām prasmēm, nolūkā palielināt ražīgumu un apmierināt lielo pieprasījumu pēc jauniem mājokļiem un mājokļu renovācijas.

Attiecībā uz izmitināšanas vietu īstermiņa īri es apzinu to, ka jaunās tirgus tendences var ietekmēt cenas ziņā pieejamus mājokļus un vietējos iedzīvotājus gan nelīdzsvarotības, gan iespēju ziņā. Ir skaidrs, ka dažādi reģioni vai apkaimes var saskarties ar dažādu no vietējā un tūrisma pieprasījuma, un tiem var būt atšķirīgas vajadzības. Mēs strādāsim kopā ar dalībvalstīm un platformām, lai nodrošinātu ātru un efektīvu regulas īstenošanu; tās rezultātā iestādes ES varēs piekļūt precīziem jaunākajiem datiem par īstermiņa īres darbībām. Šie dati publiskajām iestādēm dos iespēju īstermiņa īres tirgus pārvaldīt mērķorientēti un samērīgi, balstoties uz pierādījumiem un ņemot vērā vietējos apstākļus. Turklāt saskaņā ar pilnvarojuma vēstuli un kopā ar citiem relevantajiem Komisijas

locekļiem es turpināšu pētīt, ko varētu darīt, lai risinātu izmitināšanas vietu īstermiņa īres sistēmiskās problēmas. Es turpināšu sadarboties ar iestādēm un ieinteresētajām personām, lai noskaidrotu, kā šo jautājumu vislabāk risināt.

Reģionālās attīstības komitejas uzdotie jautājumi

12. Viens no jūsu pienākumiem būs izstrādāt Eiropas stratēģiju mājokļu būvniecībai. Kā jūs plānojat līdzsvarot būvniecības izmaksu samazināšanu ar ēku vidiskā snieguma uzlabošanu? Kādas iniciatīvas jūs ierosinātu, lai palielinātu būvniecības nozares ražīgumu? Kohēzijas politikas ietvaros paredzētās finansēšanas joma ir stingri ierobežota līdz mājokļa energoefektivitātes uzlabošanai, marginalizētu kopienu iekļaušanas veicināšanai un mājokļa infrastruktūrai personām, uz kurām attiecas starptautiskā aizsardzība vai kuras ir pieteikušās tās saņemšanai. Saistībā ar jauno Eiropas plānu cenas ziņā pieejama mājokļa jomā un bez kohēzijas politikas finansējuma divkāršošanas kādus vēl pasākumus jūs ierosinātu, lai veicinātu "cenas ziņā pieejamu mājokļu visiem" būvniecību? Ko jūs domājat par to ES valsts atbalsta noteikumu pārskatīšanu vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumu jomā, kas piemērojami sociālajam mājoklim? Visbeidzot, kādu sinerģiju plānojat attīstīt starp kohēzijas politikas fondiem, EIB atbalstu un citām ES programmām, tādām kā InvestEU un Sociālais klimata fonds, lai nodrošinātu ilgtermiņa risinājumus mājokļa jomā, padarot mājokli ne tikai cenas ziņā pieejamu, bet arī vides un enerģijas ziņā ilgtspējīgu?

Ēkas veido 40 % Eiropas enerģijas patēriņa un rada siltumnīcefekta gāzes ne tikai kalpošanas laikā, bet arī būvniecības un nojaukšanas laikā. 20. gadsimta 80. gados tika ieviesti energostandarti, un tiem ir bijusi ārkārtīgi liela ietekme. Pateicoties šīm energosnieguma prasībām, enerģijas patēriņš mūsdienu jaunajās ēkās ir sarucis uz pusi. Taču, ja vēlamies līdz 2050. gadam Savienībā sasniegt neto nulles emisiju līmeni, ēku energosniegums ir jāuzlabo vēl vairāk, un es esmu apņēmies to panākt. Bez jaunām augsta energosnieguma ēkām mums arī jāpalielina renovācijas rādītājs, kas pašlaik joprojām tālu atpaliek no Eiropas klimata un enerģētikas mērķu sasniegšanai vajadzīgā mērķrādītāja 3 % gadā; tā sasniegšana ne tikai samazinās enerģijas patēriņu, bet arī uzlabos daudzu eiropiešu dzīves apstākļus, samazinās ES energoatkarību un padarīs enerģijas rēķinus cenas ziņā pieejamākus. Turklāt būvniecība un nojaukšana ir lielākais Eiropas atkritumu avots, kas rada 37 % kopējā atkritumu daudzuma.

Tāpēc mums ir jāpaātrina tāda renovācija, kas ir izmakslietderīga un kam ir maza vidiskā ietekme. Es atbalstīšu dalībvalstis investīciju veikšanā ēku energorenovācijā, par prioritāti izvirzot visvājākā energosnieguma ēkas. "Visvājākā energosnieguma ēkas vispirms" ir svarīgs Ēku energosnieguma direktīvas pamatprincips, un tas ir veids, kā maksimalizēt renovācijas ieguvumus un ietekmi, kā arī visefektīvākais veids, kā tērēt publiskos līdzekļus. Jaunajā mājokļu būvniecības stratēģijā mēs varētu atbalstīt, piemēram, inovāciju un digitalizāciju būvniecības nozarē, arī inovatīvas rūpnieciskās pieejas, piemēram, būvniecību ārpus objekta, kas palielinātu nozares ražīgumu un palīdzētu samazināt būvniecības izmaksas (sk. arī atbildi uz 11. jautājumu). Kopā ar attiecīgajiem Komisijas locekļiem un dalībvalstīm es arī pētīšu, kā uzlabot to, kā tiek izstrādāti un digitalizēti pirmsnojaukšanas auditi (saukti arī par "atkritumu auditiem"), kas jāveic pirms renovācijas vai nojaukšanas darbiem, lai apzinātu atkalizmantojamus un reciklējamus materiālus un pienācīgi apietos ar bīstamām vielām.

Turklāt, uzlabojot apritīgu atkalizmantošanu un reciklēšanu, diversificējot piegādes un izmantojot visprogresīvākos materiālus, var mazināt materiālu trūkumu, tādējādi mazinot mūsu atkarību no izejvielām un veicinot inovāciju. Jaunā Būvizstrādājumu regula to atvieglos, jo ar to tiks atjaunināti vairāk nekā 400 Eiropas būvizstrādājumu standarti. Izstrādājumi, kas tiks laisti tirgū saskaņā ar atjauninātajiem saskaņotajiem Eiropas standartiem, saturēs ticamu, digitālu informāciju. Tā ietver tādus vidiskos datus kā oglekļa pēda, kā arī informāciju par reciklēto materiālu saturu, pārražošanu un remontu. Lietotiem izstrādājumiem tiks izstrādāti īpaši standarti, lai izveidotu vienotu būvizstrādājumu atkalizmantošanas tirgu.

Kohēzijas politika jau tagad sniedz būtisku ieguldījumu ES mājokļu nozares uzlabošanā, tostarp padarot to cenas ziņā pieejamāku un energoefektīvāku. Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds jau finansē cenas ziņā pieejamu mājokļu būvniecību un renovāciju, uzlabo energoefektivitāti un atbalsta pilsētu attīstību. Bez tam Taisnīgas pārkārtošanās fonds palīdz reģioniem pāriet uz zaļo ekonomiku, cita starpā nodrošinot mājokļus darbu zaudējušiem darbaņēmējiem. Mēs šīs investīcijas paātrinām ar inovatīviem finanšu instrumentiem, tostarp Eiropas Investīciju bankas aizdevumiem un dotācijām, ko atbalsta tādas iniciatīvas kā Jaunais Eiropas "Bauhaus". Es arī palīdzēšu priekšsēdētājas izpildvietniecei(-kam) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos pārskatīt valsts atbalsta noteikumus nolūkā atļaut mājokļu atbalsta pasākumus, it sevišķi attiecībā uz pieejamas cenas energoefektīviem un sociālajiem mājokļiem (sk. arī atbildi uz 9. jautājumu). Kā ierosināts pilnvarojuma vēstulē, es atbalstīšu priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) kohēzijas un reformu jautājumos darbā pie priekšlikuma, kas dalībvalstīm dos iespēju kohēzijas investīcijas pieejamas cenas mājokļos divkāršot.

Turklāt, lai veicinātu “pieejamas cenas mājokļus visiem”, es cieši sadarbošos ar priekšsēdētājas izpildvietnieku(-ci) kohēzijas un reformu jautājumos, priekšsēdētājas izpildvietnieci(-ku) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos un ekonomikas un produktivitātes komisāru(-i) nolūkā nodrošināt, ka mums ir risinājumi, kā ilgtermiņā nodrošināt cenas ziņā pieejamus un ilgtspējīgus mājokļus. Mūsu kopīgie centieni ietvers sadarbību ar Eiropas Investīciju banku nolūkā izveidot Eiropas Investīciju platformu, kas palīdzēs atraisīt privātās un publiskās investīcijas cenas ziņā pieejamos un ilgtspējīgos mājokļos (sk. arī atbildi uz 3. jautājumu).

Mēs arī sadarbosimies ar bankām un finanšu investoriem Eiropas Energoefektivitātes finansēšanas koalīcijā, lai apzinātu pasākumus investīciju rezultativitātes uzlabošanai un privāto investīciju kāpināšanai. Mana nostāja attiecībā uz izmaiņām noteikumos par vispārējās tautsaimnieciskās nozīmes pakalpojumiem ir sīki izklāstīta manā atbildē uz 5. jautājumu.

Visbeidzot, priekšsēdētājas izpildvietnieces(-ka) tīras, taisnīgas un konkurētspējīgas pārkārtošanās jautājumos vadībā mani kolēģi komisāru kolēģijā – it sevišķi priekšsēdētājas izpildvietniece(-nieks) cilvēku, prasmju un sagatavotības jautājumos kopā ar klimata, neto nulles emisiju un tīras izaugsmes komisāru(-i) – nodrošinās investīcijas un finansējumu no Sociālā klimata fonda. Tas palīdzēs risināt problēmas, ar kurām saskaras enerģētiskās un transporta nabadzības skartās mazaizsargātās māsaimniecības.

Šī pieeja nodrošinās, ka mūsu mājokļu rīcībpolitikas palīdz sasniegt ES mēroga mērķus un rada konkrētu pozitīvu ietekmi uz vietas.